u Korrispondent tal-"Għaqda", li għoġbu jiġi hawn Mala biex iko lu l-pjaċir jiltaqa' magħna u jagħti wkoll xi konferenzi.

Xi xahrejn ilu, bħala tifkira tal-għożża tiegħu għall-"Għaqda", donnu għax kien jaf li kien riesaq għalih il-waqt li jinfired minna, huwa għoġbu jħallilna rikordju sabiħ u mhux inqas għażiż minn ħwejjeġ oħra li ħallielna f'"IL-MALTI", bil-kitba tiegħu—u dan hu r-ritratt tiegħu, imdawwar bi gwarniċa indurata, li l-membri jistgħu issa jaraw imdendel ma' xi oħrajn fid-Dar tal-"Għaqda" u biex b'hekk jibqgħu jiftakru fih bħala wieħed mill-aqwa u l-eqdem ħbieb tal-"Għaqda". Nitolbu għalih.

a. c.

RAPPORT TA' L-EŻAMINATURI FUQ IL-KONKORS TA' ESSAYS DWAR MALTA U L-INKORONAZZJONI TAL-MAESTA' TAGĦHA R-REĠINA ELIŻABETTA II

GĦALL-KONKORS ta' Essays imniedi mill-Kumpannija tar-Rediffusion bil-għajnuna u l-kooperazzjoni tal-"Għaqda tal-Kittieba tal-Malti", daħlu 31. Sitta minnhom ġew maqlugħa 'l barra mill-konkors, wieħed għax l-essay kien bl-Ingliż, ieħor għax kien poeżija, ieħor għax ma laħħaqx in-numru ta' kliem kif inhu mitlub fir-Regulamenti tal-Konkors u t-tlieta l-oħra għax bagħtulna isimhom u l-indirizz mhux magħluqin f'envelop għalihom.

Il-ħsieb ta' dan il-Konkors kien sabiex il-kittieba tagħna jagħtu espressjoni letterarja lis-sentimenti tagħhom dwar Malta u l-Inkoronazzjoni tal-Maestà Tagħha r-Reġina Elizabetta II.

Il-Ġurija, wara li stħarrġet bir-reqqa x-xogħlijiet li ntbagħtu, tħoss li għandha tfisser il-fehma illi, fil-biċċa l-kbira ta' l-essays, il-livell letterarju ma kienx għoli. Ħafna wrew illi ma jafux x'inhuma l-kwalitajiet letterarji li jiffurmaw l-essay; oħrajn urew li ma jafux iħaddmu l-immaġinazzjoni tagħhom fuq suġġett hekk profond u interessanti; oħrajn qabdu u għamlu traduzzjoni minn ktieb ta' l-Istorja ta' l-Ingilterra waqt li nqatgħu għal kollox mit-tema prinċipali, jiġifieri Malta u l-Inkoronazzjoni; u oħrajn għamlu katalgu sħiħ tal-festi u ċelebrazzjonijiet li għadhom isiru hawn Malta.

Jidher illi l-biċċa l-kbira ta' dawk li daħlu għal dan il-Konkors ma għandhomx dik il-bażi kulturali sħiħa li tagħti lewn, qawwa u ħajja lill-kitba, u lanqas ma għandhom dik is-sensibiltà meħtieġa li ġġagħalhom jinterpretaw b'sens fin il-ġrajjiet li rabtu 'l Malta mar-Reġina Elizabetta II.

Iżda din il-kritika l-Ġurija mhix qed tagħmilha għal tlieta mill-essays li fuqhom ser tikkommenta aktar 'il quddiem.

Is-sistema ta' eżami li fuqu mxiet il-Ġurija kien: Ideat u immaġinazzjoni; oriġinalità u rabta artistika fit-trattament tas-suġġett; stil u sengħa tal-kelma.

Kitba tajba tingħaraf mill-kwalità ta' l-ideat li l-kittieb jagħraf jagħti lix-xogħlijiet tiegħu, bħalma wkoll mill-immaġinazzjoni li biha jittrasforma l-ħsibijiet u s-sentimenti tiegħu u jagħtihom libsa li ssebbaħhom u, għalhekk, jingħoġbu aktar. Iżda ma' l-ideat u l-immaġinazzjoni, l-awtur irid jagħraf jagħti trattament oriġinali lis-suġġett, trattament li fih tinħass qawwija l-personalità u l-individwalità tiegħu ta' kittieb.

Ma' dawn il-kwalitajiet li huma mill-iżjed essenzjali fit-tiswir ta' l-essay, il-Ġurija qieset ukoll l-istil u, ma' l-istil, is-sengħa tal-kelma. F'ħafna mill-essays l-istil hu dgħajjef, ma fihx dik il-qawwa u dak il-ġmiel letterarju li jorqom u jsebbaħ l-ideat, u l-kelma u l-idjoma Maltija bosta drabi huma mġebbda u bla ħajja. Dan juri f'ħafna mill-kittieba nuqqas ta' esperjenza, ta' kultura u ta' taħriġ fil-kitba ta' l-essays. Iżda dan ma jgħoddx għall-essays ta' "Pertinax", "Red, White and Blue" u "Coeur de Malte" li għandhom stil konċiż, mexxej, maħdum bis-sengħa wisq aħjar minn ta' l-oħrajn.

Il-Ġurija, wara li studjat bir-reqqa l-kwalità ta' l-essays li ntbagħtu għall-Konkors, iddeċidiet li l-premijiet jingħataw kif jidher hawn taħt:

L-Ewwel Premju: Pertinax: Ġużè Orlando Smith, 167, Britannia Street, Valletta

It-Tieni Premju jinqasam bejn: "Red, White and Blue": Ġorġ Stevens, 51, Triq Bormla, Raħal il-Ġdid; u "Coeur de Malte": Ġużè Ghigo, Assumption House, St. Monica Str., Paola.

"Pertinax" iħaddem l-immaġinazzjoni fil-metodu u l-iżvilupp tas-suġġett. Effettivi ħafna l-introduzzjoni u l-konklużjoni. L-awtur jidħol fil-profondità tas-suġġett, għalkemm fuq it-tema prinċipali seta' daħal ftit aktar kmieni. Il-kelma Maltija jaf iżewwaqha u biha jagħti l-ilwien tal-fantasija li jogħġbu ilu. Imma seta' kien inqas sentenzjuż.

"Coeur de Malte" għaraf b'immaġinazzjoni tajba jdaħħal u jnaqqax ġrajjiet storiċi, għalkemm seta' jorbothom b'loġika aħjar. Ċerti riflessjonijiet kienu oriġinali ħafna. Seta' wera qawwa akbar fl-introduzzjoni kemm ukoll fil-konklużjoni. L-istil hu maħdum tajjeb b'kelma sempliċi, ċara u mexxejja.

"Red, White and Blue" tana ideat maħsuba u mfissra tajjeb. Ir-rabta ta' Malta u l-Inkoronazzjoni hi maqlugħa bis-sengħa. Iżda l-awtur ma żammx dejjem is-serjetà u d-dinjità ta' l-ideat meta fit-tieni parti ta' l-essay waqa' f'enumerazzjoni taċ-ċelebrazzjonijiet f'Malta.

L-istil hu tajjeb, għalkemm waqtiet niltaqgħu ma' kostruzzjoni ftit iebsa. Il-kelma hi mżewqa u mirquma.

Il-Ġurija hi tal-fehma illi ftit huma dawk li huma mrawma biżżejjed fis-sengħa tal-kitba u fil-qari ta' awturi Maltin u barranin. Biex wieħed jikteb tajjeb, jeħtieġ li jkollu studji profondi ta' letteraturi barranin u għandu jżomm dejjem f'moħħu illi mhux il-kwantità li tiswa, imma l-kwalità.

REV. PATRI W. BORN, O.P.
ĠUŻE' CHETCUTI.